

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

12 iulie 2016

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte - Nicolae Gordilă,

Judecători - Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,

judecând, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de avocatul Ciuchitu Vitalie în numele inculpaților Cîrhan Leonid și Cîrhan Natalia și de inculpatul Cîrhan Leonid, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2015, în cauza penală în privința lui

Cîrhan Leonid Vasile, născut la 17 ianuarie 1973, originar și domiciliat în s.Codreanca, r-nul Strășeni

și

Cîrhan Natalia Roman, născută la 11 februarie 1970, originară și domiciliată în s.Codreanca, r-nul Strășeni.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 07.06.2010 - 10.06.2013,

2. Instanța de apel: 04.09.2013 - 04.12.2016,

3. Instanța de recurs: 20.04.2016 - 12.07.2016.

În baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 10 iunie 2013 au fost recunoscuți vinovați și condamnați:

- **Cîrhan Natalia** în baza art.190 alin.(5) Cod penal, cu aplicarea art.79 alin.(3) Cod penal, la 5 ani și 4 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei;

- **Cîrhan Leonid** în baza art.190 alin.(5) Cod penal, la 10 ani închisoare.

În temeiul art.85 Cod penal, la pedeapsa aplicată i-a fost adăugată parțial partea pedepsei neexecutate fixată prin hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție din 29.03.2010, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă de 10 ani și 3 luni închisoare, cu executarea ei în penitenciar de tip închis.

Prin aceeași sentință a fost condamnată și Botnari Viorica, în privința căreia hotărîrile judecătorești nu se contestă.

S-a încat de la Botnari Viorica și Cîrhan Natalia, în mod solidar, prejudiciul material în beneficiul lui: Chersac Liudmila - 21500 euro; Pelin Maxim - 1300 euro; Fărîmă Vitalie - 1300 euro; Boenciuc Veaceslav - 3500 euro; Nistor Oleg - 5500 euro, care urmează a fi convertiți în valută națională la data executării sentinței.

S-a încasat de la Botnari Viorica și Cîrhan Leonid, în mod solidar, prejudiciul material în beneficiul lui: Bîrdan Lidia - 2275 euro; Barcaru Iurie - 2000 euro; Cojocar Vitalie - 1500 euro; Talpă Igor - 1500 euro, care urmează a fi convertiți în valută națională la data executării sentinței.

S-a încasat de la Botnari Viorica prejudiciul material în beneficiul lui: Istrati Teodora - 1200 euro; Țurcan Aliona - 6000 euro; Roșca Tudor - 1000 euro; Rașcovschi Andrian - 2500 euro, care urmează a fi convertiți în valută națională la data executării sentinței.

2. Potrivit sentinței, instanța a constatat că Botnari Viorica împreună cu Cîrhan Leonid și soția acestuia Cîrhan Natalia, formînd un grup criminal organizat stabil și statornic, cu un înalt grad de coordonare între ei, cu caracter retras și nivel de izolare de societate, cu regulile sale de comunicare, de subordonare, disciplină, avînd un plan bine determinat de activitate infracțională, cu desemnarea rolurilor și funcțiilor membrilor grupului, a unor acte și operațiuni concrete, cu intenția de a săvîrși nu doar o singură infracțiune, ci mai multe, grup format cu scopul de a dobîndi ilicit bunurile altor persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, au însușit prin escrocherie bunuri în următoarele circumstanțe.

Botnari Viorica aflîndu-se în mun.Chișinău, în scopul sustragerii bunurilor altei persoane, în complicitate cu membrul grupului criminal organizat, Cîrhan Natalia, în perioada septembrie 2008 - februarie 2009, s-a întîlnit cu Chersac Liudmila, pe care o cunoaște din anul 2006 prin intermediul cet.Vleju Grigore, care este ruda ultimii și trăiește în concubinaj cu Botnari Viorica. Tot atunci, Botnari Viorica abuzînd de încrederea avută, pînă la primirea mijloacelor bănești de la Chersac Liudmila și-a asumat obligațiuni patrimoniale față de aceasta, prin promisiunea de a obține trei apartamente la un preț redus pentru aceasta, pentru fratele și tatăl ei Taranovschi Oleg și Taranovschi Eugeniu, susținînd că îl cunoștea pe Ministrul muncii, protecției familiei și asistenței sociale, Balmuș Galina, care are posibilitate să acorde spații locative pentru invalizi la preț redus, pentru care Chersac Liudmila urma să-i transmită lui Botnari Viorica suma de 21500 euro, deși ultima știa cu certitudine, că nu are posibilitatea reală de a interveni la ministru pentru obținerea apartamentului în condiții preferențiale pentru Chersac Liudmila și rudele acesteia.

În septembrie 2008, Botnari Viorica aflîndu-se în mun.Chișinău, neintenționînd să-și îndeplinească obligațiunile luate față de Chersac Liudmila, din motivul caracterului nerealizabil al angajamentului asumat, abuzînd de încrederea avută, a primit de la Chersac Liudmila suma de 2000 euro în scopul descris supra. În noiembrie 2008, Botnari Viorica aflîndu-se la domiciliu lui Chersac Liudmila situat în mun.Chișinău, str.Albișoara 68, ap.2, neintenționînd să-și îndeplinească obligațiunile luate față de ultima, din motivul caracterului nerealizabil al angajamentului asumat, abuzînd de încredere avută, a primit de la Chersac Liudmila suma de 500 euro, pentru obținerea unui certificat de invaliditate pe numele lui Taranovschi Oleg.

Tot în noiembrie 2008, Botnari Viorica aflîndu-se la domiciliul lui Chersac Liudmila, neintenționînd să-și îndeplinească obligațiunile luate față de ultima, din motivul caracterului nerealizabil al angajamentului asumat, abuzînd de încrederea avută, a primit de la Chersac Liudmila suma de 2000 euro, pentru începerea procedurii procurării apartamentului la preț redus. În continuare, Botnari Viorica, pentru a întări încrederea lui Taranovschi Oleg, Chersac Liudmila și Taranovschi Eugeniu, s-a deplasat cu ultimii la un imobil, situat în mun.Chișinău, str.Studentilor, ce-i aparținea SRL „Tenadria”, aflat în construcție și le-a prezentat apartamentele, care ar fi urmat să fie primite de ei, deși cunoștea cu certitudine, că nu are niciun drept asupra imobilelor și nu poate efectua tranzacții cu acestea.

În continuare, în perioada noiembrie 2008 - februarie 2009, Botnari Viorica, neintenționînd să-și îndeplinească obligațiunile luate față de Taranovschi Oleg, Taranovschi Eugeniu și Chersac Liudmila, din motivul caracterului nerealizabil al angajamentului asumat, abuzînd de încredere avută, a primit de la ultima suma de 17000 euro, pentru a interveni la Ministrul muncii protecției familiei și asistenței sociale, Balmuș Galina, în vederea procurării apartamentului la preț redus pentru persoanele menționate. În continuare, inculpata, pentru a întări încrederea lui Taranovschi Oleg, Chersac Liudmila și Taranovschi Eugeniu, s-a

deplasat cu aceștia la un imobil în construcție situat în mun.Chișinău, str.Mircea cel Bătrîn, ce-i aparținea SRL „Basconslux” și a prezentat apartamentele, care ar fi urmat să fie primite de ei, deși cunoștia cu certitudine, că nu are niciun drept asupra imobilelor și nu poate efectua tranzacții.

În lunile mai - octombrie 2009, Botnari Viorica, avînd scop de a sustrage mijloace bănești de la cet.Chersac Liudmila, pentru a spori încrederea acordată de ultima și a o înșela, i-a cerut membrului grupului criminal organizat, Cîrhan Natalia, cu care anterior a desemnat rolul ei, și anume de a se prezenta prin intermediul telefonului drept Ministrul muncii, protecției familiei și asistenței sociale, Balmuș Galina. Cîrhan Natalia îndeplinindu-și rolul, în perioada mai - octombrie 2009, a contactat-o telefonic pe partea vătămată de mai multe ori și prin intermediul mesageriei telefonului mobil, a înșelat-o spunîndu-i că este Ministru Balmuș Galina, iar problema cu privire la procurarea apartamentelor se hotărăște în favoarea ei.

La 20.11.2009, Botnari Viorica pentru a întări încrederea acordată de Chersac Liudmila, a întocmit două recipise în care a indicat că a împrumutat de la ultima suma de 21500 euro, obligîndu-se să restituie mijloacele bănești pînă la 26.11.2009, iar în cazul în care nu le restituie, să transmită în proprietatea acesteia apartamentul nr.103 de pe bd.Mircea cel Bătrîn 39, mun.Chișinău, chiar dacă Botnari Viorica știa cu certitudine, că nu are niciun drept de proprietate asupra imobilului menționat.

Botnari Viorica, în complicitate cu membrul grupului criminal organizat Cîrhan Leonid, care a contribuit la comiterea infracțiunii prin sfaturi, prestări de informație, indicație, în vara anului 2009, afîndu-se într-un local din mun.Chișinău, str.B.Bodoni, a făcut cunoștință cu Barcaru Iurie, prin intermediul lui Bebea Tamara și, în scopul sustragerii bunurilor altei persoane, abuzînd de încrederea avută, pînă la primirea mijloacelor bănești, și-a asumat obligațiuni față de acesta, prin promisiunea de a obține un contract de muncă în Italia, pentru ce Barcaru Iurie urma să-i transmită lui Botnari Viorica suma de 2700 euro, deși cunoștea cu certitudine că nu are posibilitatea reală de a-l angaja prin contract de muncă în Italia.

În septembrie 2009, Botnari Viorica, avînd scop de a sustrage mijloacele bănești de la Barcaru Iurie, pentru a spori încrederea acordată, a cerut și a primit de la el pașaportul ce-i aparține, pentru a-i face viza și contractul de muncă în Italia, deși cunoștea cu certitudine că nu are posibilitatea reală de a-l angaja prin contract de muncă în Italia.

La 06.11.2009, Botnari Viorica afîndu-se în biroul notarial din mun.Chișinău, str.Tighina 65, neintenționînd să-și îndeplinească obligațiunile luate față de Barcaru Iurie, avînd în vedere caracterul nerealizabil al angajamentului asumat, abuzînd de încrederea acordată, a primit de la partea vătămată suma de 2000 euro, pentru începerea procedurii de deschidere a vizei și întocmirea contractului de muncă pentru Italia.

În 12.03.2010, Botnari Viorica, avînd scopul sustragerii mijloacelor bănești de la Barcaru Iurie, Cojocarui Vitalie, Talpă Igor și Bîrdan Lidia, pentru a spori încrederea acordată, a cerut de la membrul grupului criminal organizat, Cîrhan Leonid, cu care anterior a desemnat rolul acestuia de a se prezenta prin intermediul telefonului drept șoferul și proprietarul mijlocului de transport cu care urmau să fie transportați sus-numiții la muncă în Italia, cu numele „Sașa”. Cîrhan Leonid îndeplinind rolul său repartizat în grupul criminal organizat, pe parcursul lunii martie 2010, l-a contactat telefonic, de mai multe ori, pe Barcaru Iurie, pe care l-a înșelat spunîndu-i că este proprietarul și șoferul mijlocului de transport cu care urmează să se deplaseze în Italia la muncă, iar problema cu privire la deplasare va fi soluționată, dar este necesar de așteptat o perioadă de timp, pînă ce unitatea de transport va fi reparată și își va rezolva problemele personale. Barcaru Iurie fiind înșelat de către Cîrhan Leonid, la rîndul său le-a transmis lui Cojocarui Vitalie, Talpă Igor și Bîrdan Lidia informația primită de la inculpat, astfel și aceștia fiind induși în eroare.

Botnari Viorica, în complicitate cu membrul grupului criminal organizat, Cîrhan Leonid, care a contribuit la comiterea infracțiunii prin sfaturi, prestări de informații, indicații, în perioada septembrie - octombrie 2009, aflându-se lângă centrul comercial „Unic”, situat în mun.Chișinău, bd.Ștefan cel Mare 8, prin intermediul cet.Barcaru Iurie și Oprea Vasile, a făcut cunoștință cu Cojocaru Vitalie, și în scopul sustragerii bunurilor altei persoane, abuzînd de încredere avută, pînă la primirea mijloacelor bănești de la acesta, și-a asumat obligațiuni față de el, prin promisiunea de a obține viză și un contract de muncă în Italia, fapt pentru ce Cojocaru Vitalie urma să-i transmită lui Botnari Viorica suma de 2800 euro, care cunoștea cu certitudine că nu are posibilitatea reală de a-i deschide viza și a-l angaja prin contract de muncă în Italia.

Peste o perioadă de timp nestabilită, Botnari Viorica, avînd scopul sustragerii mijloacelor bănești de la Cojocaru Vitalie, pentru a spori încrederea acordată, în prezența cet.Talpă Igor, lângă centrul comercial „Unic” din mun.Chișinău, bd.Ștefan cel Mare 8, a cerut și a primit de la Cojocaru Vitalie pașaportul ce-i aparține, pentru a-i face viză și contractul de muncă în Italia, deși cunoștea cu certitudine că nu are posibilitatea reală de a-i deschide viza și a-l angaja prin contract de muncă în Italia.

În noiembrie 2009, Botnari Viorica lângă centrul comercial „Unic” din mun. Chișinău, bd.Ștefan cel Mare 8, neintenționînd să-și îndeplinească obligațiunile asumate față de Cojocaru Vitalie, avînd în vedere caracterul nerealizabil al angajamentului asumat, abuzînd de încrederea acordată, în prezența cet.Cojocari Valentina, Bogdan Natalia și Talpă Igor a primit de la acesta suma de 1500 euro, pentru începerea procedurii de deschidere a vizei și întocmirea contractului de muncă pentru Italia.

La 12.03.2010, Botnari Viorica, avînd scopul sustragerii mijloacelor bănești de la Barcaru Iurie, Cojocaru Vitalie, Talpă Igor și Bîrdan Lidia, pentru a le spori încrederea acordată, i-a cerut membrului grupului criminal organizat Cîrhan Leonid, cu care anterior a desemnat rolul acestuia, să se prezinte prin intermediul telefonului drept șoferul și proprietarul mijlocului de transport cu care urmau să fie transportați sus-numiții la muncă în Italia, cu numele „Sașa”. Cîrhan Leonid îndeplinind rolul său repartizat în grupul criminal organizat, pe parcursul lunii martie 2010, l-a contactat telefonic, de mai multe ori, pe Barcaru Iurie, pe care l-a înșelat spunîndu-i că este proprietarul și șoferul mijlocului de transport cu care urmează să se deplaseze în Italia la muncă, iar problema cu privire la deplasarea în Italia va fi soluționată, dar este necesar de așteptat o perioadă de timp, după ce unitatea de transport va fi reparată și își va rezolva problemele personale. Barcaru Iurie fiind înșelat de către Cîrhan Leonid, la rîndul său, le-a transmis lui Cojocaru Vitalie, Talpă Igor și Bîrdan Lidia informația primită de la inculpat, astfel și aceștia fiind induși în eroare.

Botnari Viorica, în complicitate cu membrul grupului criminal organizat Cîrhan Leonid, care a contribuit la comiterea infracțiunii prin sfaturi, prestări de informații, indicații, pe parcursul lunilor septembrie - octombrie 2009, aflându-se lângă centrul comercial „Unic” din mun.Chișinău, bd.Ștefan cel Mare 8, prin intermediul cet.Barcaru Iurie, Cojocaru Vitalie și Oprea Vasile a făcut cunoștință cu Talpă Igor și în scopul sustragerii bunurilor altei persoane, abuzînd de încredere acordată, pînă la primirea mijloacelor bănești de la acesta, și-a asumat obligațiuni față de el, prin promisiunea de a-i obține viză și un contract de muncă în Italia, fapt pentru ce Talpă Igor urma să-i transmită suma de 2800 euro, deși Botnari Viorica știa cu certitudine, că nu are posibilitatea reală de a deschide viza și a-l angaja pe Talpă Igor, prin contract de muncă în Italia.

Peste o perioadă nestabilită, Botnari Viorica, avînd scopul sustragerii mijloacelor bănești de la Talpă Igor, pentru a-i spori încrederea acordată, în prezența cet. Cojocaru Vitalie, lângă centrul comercial „Unic” din mun.Chișinău, bd.Ștefan cel Mare 8, i-a cerut și a primit de la acesta pașaportul eliberat pe numele lui, pentru a-i face viză și contractul de

muncă în Italia, deși aceasta cunoștea cu certitudine că nu are posibilitatea reală de a-i deschide viză și a-l angaja pe Talpă Igor, prin contract de muncă în Italia.

În noiembrie 2009, Botnari Viorica lîngă centrul comercial „Unic” din mun. Chișinău, bd.Ștefan cel Mare 8, neintenționînd să-și îndeplinească obligațiunile asumate față de Cojocaru Vitalie, avînd în vedere caracterul nerealizabil al angajamentului asumat, abuzînd de încrederea acordată, în prezența cet.Cojocari Valentina, Bogdan Natalia și Talpă Igor a primit de la acesta suma de 1500 euro, pentru începerea procedurii de deschidere a vizei și întocmirea contractului de muncă pentru Italia.

La 12.03.2010, Botnari Viorica, avînd scopul sustragerii mijloacelor bănești de la Barcaru Iuri, Cojocaru Vitalie, Talpă Igor și Bîrdan Lidia, pentru a le spori încrederea acordată, i-a cerut membrului grupului criminal organizat Cîrhan Leonid, cu care anterior a desemnat rolul acestuia, să se prezente prin intermediul telefonului drept șoferul și proprietarul mijlocului de transport cu care urmau să fie transportați sus-numiții la muncă în Italia, cu numele „Sașa”. Cîrhan Leonid îndeplinind rolul său repartizat în grupul criminal organizat, pe parcursul lunii martie 2010, l-a contactat telefonic, de mai multe ori, pe Barcaru Iuri, pe care l-a înșelat spunîndu-i că este proprietarul și șoferul mijlocului de transport cu care urmează să se deplaseze în Italia la muncă, iar problema cu privire la deplasarea în Italia va fi soluționată, dar este necesar de așteptat o perioadă de timp, după ce unitatea de transport va fi reparată și își va rezolva problemele personale. Barcaru Iuri fiind înșelat de către Cîrhan Leonid, la rîndul său, le-a transmis lui Cojocaru Vitalie, Talpă Igor și Bîrdan Lidia informația primită de la inculpat, astfel și aceștia fiind induși în eroare.

Botnari Viorica, în complicitate cu membrul grupului criminal organizat, Cîrhan Leonid, care a contribuit la comiterea infracțiunii prin sfaturi, prestări de informații, indicații, în noiembrie 2009, aflîndu-se lîngă centrul comercial „Unic” din mun.Chișinău, bd.Ștefan cel Mare 8, prin intermediul cet.Constantinov Gheorghe, de la care Botnari Viorica a primit în octombrie 2009 suma de 1000 euro și pașaportul pe numele Bîrdan Lidia, pentru ca aceasta să obțină viză și contract de muncă în Italia, a făcut cunoștință cu respectiva și, în scopul sustragerii bunurilor altei persoane, abuzînd de încrederea avută, pînă la primirea mijloacelor bănești de la dînsa, și-a asumat obligațiuni față de ultima, prin promisiunea obținerii vizei și contractului de muncă în Italia, fapt pentru ce, Bîrdan Lidia urma să-i suma de 2700 euro, deși ultima cunoștea cu certitudine, că nu are posibilitatea reală de a-i deschide viză și a o angaja pe Bîrdan Lidia, prin contract de muncă în Italia.

În decembrie 2009, Botnari Viorica, avînd scop de a sustrage mijloacele bănești de la Bîrdan Lidia, pentru a-i spori încrederea, lîngă centrul comercial „Unic” din mun.Chișinău, bd.Ștefan cel Mare 8, i-a cerut și a primit de la ea cazierul judiciar, certificatul privind starea civilă și familială, pentru ai face viză și contract de muncă în Italia, deși cunoștea cu certitudine că nu are posibilitatea reală de a îndeplini angajamentele asumate.

Tot în decembrie 2009, Botnari Viorica, avînd scop de a sustrage mijloacele bănești de la Bîrdan Lidia, pentru a-i spori încrederea, i-a solicitat 75 euro pentru viză, la o instituție financiară, iar ordinul de încasare a fost transmis lui Botnari Viorica.

În februarie 2010, Botnari Viorica lîngă centrul comercial „Unic” din mun.Chișinău, bd.Ștefan cel Mare 8, neintenționînd să-și îndeplinească obligațiunile asumate, din cauza caracterului nerealizabil al angajamentului asumat, abuzînd de încredere avută, a primit de la Talpă Igor suma de 200 euro, pentru deschidere a vizei pentru Italia.

În martie 2010, Botnari Viorica, avînd scopul sustragerii mijloacelor bănești de la Barcaru Iurie, Cojocaru Vitalie, Talpă Igor și Bîrdan Lidia, pentru a spori încrederea acestora, i-a cerut membrului grupului criminal organizat, Cîrhan Leonid, cu care anterior desemnase rolul acestuia, și anume de a se prezenta prin intermediul telefonului drept șofer pe nume „Sașa”, proprietarul mijlocului de transport cu care persoanele menționate urmau să se

deplaseze în Italia la muncă. Cîrhan Leonid, îndeplinindu-și rolul, în perioada lunii martie 2010, a contactat-o telefonic, de mai multe ori, pe Bîrdan Lidia, pe care a înșelat-o spunîndu-i că este proprietarul și șoferul mijlocului de transport cu care urmează să se deplaseze în Italia la muncă, iar problema cu privire la deplasare va fi soluționată, dar este necesar de așteptat o perioadă de timp, pentru a repara unitatea de transport și a-și rezolva problemele personale.

Botnari Viorica, în octombrie 2009, a făcut cunoștință cu Roșca Tudor și, în scopul sustragerii bunurilor altei persoane, abuzînd de încredere avută, pînă la primirea mijloacelor bănești, și-a asumat obligațiunile față de acesta, prin promisiunea de a obține viză în una din țările din spațiu „Schengen”, fapt pentru ce, Roșca Tudor urma să-i transmită suma de 1500 euro, deși acesta cunoștea cu certitudine că nu are posibilitate reală de a-și realiza angajamentele asumate.

La 28.11.2009, Botnari Viorica lîngă centrul comercial „Unic” din mun.Chișinău, bd.Ștefan cel Mare 8, neintenționînd să-și îndeplinească obligațiunile asumate față de Roșca Tudor, din cauza caracterului nerealizabil al acestora, abuzînd de încredere avută, a primit de la aceasta suma de 1000 euro din suma totală de 1500 euro, pentru începerea procedurii de deschidere a vizei.

Botnari Viorica, în complicitate cu membrul grupului criminal organizat, Cîrhan Natalia, la 22.01.2010, afîndu-se în restaurantul „Capitolis Lux” din mun.Chișinău, str.Mitropolit Varlaam 78, prin intermediul cet.Fărîmă Vitalie, cu care prima s-a înțeles contra sumei de 2500 euro, să-i perfecteze viză și contract de muncă în Italia, a făcut cunoștință cu Pelin Maxim și, în scopul sustragerii bunurilor altei persoane, abuzînd de încrederea acordată, pînă la primirea mijloacelor bănești, și-a asumat obligațiunile față de acesta, prin promisiunea de a-i obține viză și contract de muncă în Italia, fapt pentru ce, Pelin Maxim urma să-i transmită suma de 2500 euro, deși Botnari Viorica cunoștea cu certitudine că nu are posibilitate reală de a-și realiza angajamentele asumate.

La 22.01.2010, Botnari Viorica afîndu-se în biroul notarial din mun.Chișinău, str.Mitropolit Varlaam 69, neintenționînd să-și îndeplinească obligațiunile asumate, din cauza caracterului nerealizabil al acestora, abuzînd de încrederea avută, a primit de la Pelin Maxim suma de 1300 euro, pentru începerea procedurii de deschidere a vizei și întocmirea contractului de muncă pentru Italia.

La 26.01.2010, Botnari Viorica, avînd scopul sustragerii mijloacelor bănești de la Pelin Maxim, pentru a-i spori încrederea, lîngă SA „Moldtelecom”, situată în mun.Chișinău, bd.Ștefan cel Mare 10, în prezența lui Pelin Maxim și Fărîmă Vitalie, a întocmit din numele lor cerere de obținere a vizei pentru Italia, pe care ar fi expediat-o prin fax, deși cunoștea cu certitudine că nu are posibilitate reală de a-și realiza angajamentele asumate.

În decembrie 2009, Botnari Viorica, avînd scopul sustragerii mijloacelor bănești de la Fărîmă Vitalie și Pelin Maxim, pentru a le spori încrederea și a-i înșela, i-a cerut membrului grupului criminal organizat, Cîrhan Natalia, cu care anterior desemnase rolul acesteia, și anume de a se prezenta, prin intermediul telefonului drept o persoană cu numele „Galina”, soția celui ce urma să aducă contractul de muncă din Italia, însă din motiv că au fost strecurate erori în document, era necesar de a aștepta 3 zile.

Cîrhan Natalia, îndeplinindu-și rolul repartizat în grupul criminal organizat, în decembrie 2009, l-a contactat telefonic pe Fărîmă Vitalie înșelîndu-l, spunîndu-i că este „Galina”, soția celui ce urma să aducă contractul de muncă din Italia, însă din motiv că au fost strecurate erori în document, era necesar de a aștepta 3 zile. Această informație eronată, Fărîmă Vitalie i-a transmis-o mai tîrziu lui Pelin Maxim.

Botnari Viorica, în complicitate cu membrul grupului criminal organizat, Cîrhan Natalia, în august 2009, afîndu-se în restaurantul „Capitolis Lux”, situat în mun.Chișinău, str.Mitropolit Varlaam 78, prin intermediul cet.Chirtoacă Simion, a făcut cunoștință cu

Fărîmă Vitalie, și în scopul sustragerii bunurilor altei persoane, abuzînd de încrederea acordată, pînă la primirea mijloacelor bănești, și-a asumat obligațiuni față de acesta, prin promisiunea de a obține viză și contract de muncă în Italia, fapt pentru ce, Fărîmă Vitalie urma să-i transmită suma de 2500 euro, deși Botnari Viorica cunoștea cu certitudine că nu are posibilitate reală de a-și realiza angajamentele asumate.

La 19.08.2009, Botnari Viorica afîndu-se în biroul notarial din mun.Chișinău, str.Mitropolit Varlaam 69, neintenționînd să-și îndeplinească obligațiunile asumate față de Fărîmă Vitalie, din cauza caracterului nerealizabil ale acestora, abuzînd de încrederea avută, a primit de la Pelin Maxim, pentru începerea procedurii de deschidere a vizei și întocmirea contractului de muncă pentru Italia, suma de 1000 euro din 2500 euro ceruți.

La 18.01.2010, Botnari Viorica afîndu-se în restaurantul „Capitolis Lux” situat în mun.Chișinău, str.Mitropolit Varlaam 78, neintenționînd să-și îndeplinească obligațiunile asumate față de Fărîmă Vitalie, din cauza caracterului nerealizabil ale acestora, abuzînd de încredere acordată, a primit de la aceasta, pentru urgentarea procedurii de deschidere a vizei și întocmirea contractului de muncă pentru Italia, suma de 5300 lei din 2500 euro ceruți.

La 26.01.2010, Botnari Viorica, avînd scopul sustragerii mijloacelor bănești de la Fărîmă Vitalie, pentru a-i spori încrederea acordată, lîngă SA „Moldtelecom”, situată în mun.Chișinău, bd.Ștefan cel Mare 10, în prezența lui Pelin Maxim și Fărîmă Vitalie a întocmit din numele lor cerere de obținerea vizei pentru Italia, pe care ar fi expediat-o prin fax, deși cunoștea cu certitudine că nu are posibilitate reală de a-și realiza angajamentele asumate.

În decembrie 2009, Botnari Viorica, avînd scopul sustragerii mijloacelor bănești de la Fărîmă Vitalie și Pelin Maxim, pentru a le spori încrederea acordată și a-i înșela, i-a cerut membrului grupului criminal organizat, Cîrhan Natalia, cu care anterior desemnase rolul ei, și anume de a se prezenta, prin intermediul telefonului drept o persoană cu numele „Galina”, soția celui ce urma să aducă contractul de muncă din Italia, însă din motiv că au fost strecurate erori în document, era necesar de a aștepta 3 zile, să îl contacteze în acest sens pe Fărîmă Vitalie.

Cîrhan Natalia îndeplinindu-șu rolul, în decembrie 2009, l-a contactat telefonic pe Fărîmă Vitalie înșelîndu-l, spunîndu-i că este „Galina”, soția celui ce urma să aducă contractul de muncă din Italia, însă din motiv că au fost strecurate erori în document, era necesar de a aștepta 3 zile. Această informație eronată, Fărîmă Vitalie i-a transmis-o mai tîrziu lui Pelin Maxim.

Botnari Viorica, în complicitate cu membrul grupului criminal organizat, Cîrhan Natalia, în septembrie 2009, afîndu-se în piața din str.Calea Basarabiei, mun.Chișinău, , în scopul sustragerii bunurilor altei persoane, abuzînd de încredere avută, susținînd că are posibilitate să procure spații locative pentru invalizi la preț redus, deoarece statul achită o parte din bani, iar cealaltă este achitată de către beneficiar, și-a asumat obligațiuni patrimoniale față de Nistor Oleg, prin promisiunea de a obține un apartament cu trei odăi la un preț redus, în valoare de 10000 euro, fapt pentru ce acesta urma să le transmită suma respectivă, deși cunoștea cu certitudine că nu are posibilitate reală de a-și realiza angajamentul asumat.

La 15.09.2009, Botnari Viorica, afîndu-se în piața din str.Calea Basarabiei, mun.Chișinău, continuînd intenția de a sustrage mijloacele bănești, neintenționînd să-și îndeplinească obligațiunile asumate față de Nistor Oleg din cauza caracterului nerealizabil al acestora, abuzînd de încrederea avută, pentru începerea procedurii de procurare a apartamentului situat în mun.Chișinău, i-a cerut și a primit suma de 2500 euro din suma de 10000 euro, obligîndu-se că, în caz contrar, în cinci luni de zile, ori îi va întoarce banii, ori îi va da un apartament cu patru odăi în mun.Chișinău, bd.Mircea cel Bătrîn 39, prezentînd

contractul nr.245 din 19.12.2009, potrivit căruia ar deține dreptul de proprietate asupra imobilului.

La 29.09.2009, Botnari Viorica, aflându-se lângă Ministerului Ecologiei, situat în mun.Chișinău, str. Cosmonauților 9, continuând intenția de a sustrage mijloacele bănești, neintenționând să-și îndeplinească obligațiunile asumate față de Nistor Oleg din cauza caracterului nerealizabil al acestora, abuzînd de încrederea acordată, i-a cerut și a primit de la el suma de 500 euro din suma de 10000 euro, motivînd că, pentru procurarea apartamentului situat în mun.Chișinău, în condițiile descrise supra, ar fi necesară perfectarea la vreo rudă a acestuia documente care să certifice că este invalid de gradul I.

La 12.10.2009, Botnari Viorica aflându-se în sect.Rîșcani, mun.Chișinău, continuând intenția de a sustrage mijloacele bănești, neintenționând să-și îndeplinească obligațiunile asumate față de Nistor Oleg din cauza caracterului nerealizabil al acestora, abuzînd de încrederea acordată, i-a cerut și a primit de la el suma de 1000 euro din suma de 10000 euro, pe motiv că documentele pentru procurarea apartamentului situat în mun.Chișinău, în condițiile descrise, sînt finisate, însă este necesară achitarea următoarei rate.

În decembrie 2009, Botnari Viorica, în scopul sustragerii mijloacelor bănești de la Nistor Oleg și Boenciuc Veaceslav, pentru a le spori încrederea acordată și a-i înșela, i-a cerut de la membrul grupului criminal organizat, Cîrhan Natalia, cu care anterior desemnase rolul acesteia, și anume de a se prezenta prin intermediul telefonului drept o persoană cu numele „Natalia”, care ar fi angajată la Fondul social și că totul decurge conform planului, că actele solicitate sînt în proces, fiind necesară doar semnarea lor.

Cîrhan Natalia, îndeplinind rolul repartizat în grupul criminal organizat, în decembrie 2009, l-a contactat telefonic pe Boenciuc Veaceslav înșelîndu-l, spunîndu-i că este „Natalia”, angajata Fondului social și că totul decurge conform planului, că actele solicitate sînt în proces, fiind necesară doar semnarea lor. Această informație eronată, Boenciuc Veaceslav i-a transmis-o mai tîrziu lui Nistor Oleg.

Botnari Viorica, în complicitate cu membrul grupului criminal organizat, Cîrhan Natalia, în noiembrie 2009, aflîndu-se în restaurantul „La Plăcinte”, situat în mun.Chișinău, str.Cuza Vodă, în scopul sustragerii bunurilor altei persoane, abuzînd de încrederea avută, susținînd că are posibilitate să procure spații locative pentru invalizi la preț redus, deoarece cunoaște pe cineva, angajat la Fondul social de stat, pînă la primirea mijloacelor bănești, și-a asumat obligațiuni patrimoniale față de Boenciuc Veaceslav (pe care îl cunoaște prin intermediul lui Nistor Oleg, care i-a spus despre oferta inculpatei Botnari Viorica cu privire la procurarea apartamentelor la un preț redus), prin promisiunea de a obține un apartament cu două odăi în condițiile expuse, în mun.Chișinău, str.Cuza Vodă sau în alt imobil situat în mun.Chișinău, bd.Mircea cel Bătrîn, contra sumei de 20000 euro, fapt pentru ce, Nistor Oleg urma să-i transmită suma de 20000 euro, deși cunoștea cu certitudine că nu are posibilitate reală de a-și realiza angajamentul asumat.

La 24.11.2009, Botnari Viorica aflîndu-se în subterana de la intersecția str.Ismail și bd.Ștefan cel Mare, mun.Chișinău, continuîndu-și intenția de a sustrage mijloacele bănești, neintenționînd să-și îndeplinească obligațiunile asumate față de Boenciuc Veaceslav, din cauza caracterului nerealizabil al acestora, abuzînd de încrederea avută, pentru începerea procedurii de procurare a apartamentului în mun.Chișinău, i-a cerut și a primit de la el suma de 2500 euro din suma de 20000 euro.

În noiembrie 2009, Botnari Viorica, în scopul sustragerii mijloacelor bănești de la cet.Boenciuc Veaceslav, pentru a-i spori încrederea acordată, i-a cerut și a primit de la acesta certificat că nu are spațiu locativ, precum și alte documente necesare pentru obținerea apartamentului la preț redus.

La 02.12.2009, Botnari Viorica aflându-se în mun.Chișinău, str.Sarmisegetuza, continuându-și intenția de a sustrage mijloacele bănești, neintenționând să-și îndeplinească obligațiunile asumate față de Boenciuc Veaceslav din cauza caracterului nerealizabil ale acestora, abuzînd de încredere avută, invocînd necesitatea achitării următoarei rate pentru procurarea apartamentului indicat supra, i-a cerut și a primit de la acesta suma de 1000 euro din 20000 euro, deși cunoștea cu certitudine că nu are posibilitate reală de a-și realiza angajamentul asumat.

În decembrie 2009, Botnari Viorica, în scopul sustragerii mijloacelor bănești de la Nistor Oleg și Boenciuc Veaceslav, pentru a le spori încrederea acordată și a-i înșela, i-a cerut membrului grupului criminal organizat Cîrhan Natalia, cu care anterior desemnase rolul, și anume de a se prezenta prin intermediul telefonului drept o persoană cu numele „Natalia”, care ar fi angajată la Fondul social și că totul decurge conform planului, că actele solicitate sînt în proces, fiind necesară doar semnarea lor.

Cîrhan Natalia, îndeplinind rolul repartizat în grupul criminal organizat, în decembrie 2009, l-a contactat telefonic pe Boenciuc Veaceslav înșelîndu-l, spunîndu-i că este „Natalia”, angajata Fondului social și că totul decurge conform planului, că actele solicitate sînt în proces, fiind necesară doar semnarea lor. Această informație eronată, Boenciuc Veaceslav i-a transmis-o mai tîrziu lui Nistor Oleg.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri:

- avocatul Ig.Coban în numele inculpatei N.Cîrhan, care a solicitat casarea sentinței în privința ei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărîri, prin care inculpata să fie achitată, pe motiv că acuzația nu a fost probată existența unei înțelegeri în prealabil dintre N.Cîrhan și V.Botnari despre contribuția la dobîndirea ilicită, prin înșelăciune și abuz de încredere, a bunurilor părților vătămate; - instanța a apreciat arbitrar și eronat probele administrate în cauză, în special declarațiile inculpatei N.Cîrhan, a părților vătămate L.Chersac și V.Boenciuc și a martorului G.Balmuș, care au declarat că nu o cunosc pe inculpată, iar banii i-au transmis lui V.Botnari; - instanța neîntemeiat a apreciat critic declarațiile inculpatei că nu-i cunoaște pe V.Fărîmă și M.Pelin, pe care nu i-a telefonat niciodată;

- avocatul L.Baghici în numele inculpatului L.Cîrhan, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărîri, prin care inculpatul să fie achitat, pe motiv că instanța a pronunțat o sentință ilegală și neîntemeiată; - a dat o apreciere unilaterală probelor cercetate în cadrul examinării cauzei, neîntemeiat apreciind critic declarațiile inculpatului; - nu a fost probată crearea grupului criminal organizat, stabil, deoarece s-a constatat că V.Botnari a început săvîrșirea infracțiunii din 2008, cu mult înainte de a-i cunoaște pe N.Cîrhan și L.Cîrhan; - nu a fost probată înțelegerea în prealabil dintre L.Cîrhan, N.Cîrhan și V.Botnari; - nu a fost prezentată nicio probă ce ar confirma existența grupului criminal organizat și nu a fost stabilit rolul fiecărui participant în organizarea și comiterea infracțiunii respective; - nu a fost probat că inculpatul L.Cîrhan era membru a grupului criminal și a participat în vreun mod la pregătirea sau săvîrșirea infracțiunii imputate, și că ar fi contribuit la comiterea infracțiunii prin sfaturi și prestări de servicii; - instanța nu a luat în considerație că L.Cîrhan în timpul săvîrșirii infracțiunii imputate lui se afla în instituție penitenciară, telefonul mobil fiind ridicat deja cînd acesta se afla în Penitenciarul nr.13, după însușirea de către V.Botnari a banilor de la părțile vătămate; - nici în cadrul urmăririi penale, nici în cadrul examinării cauzei în instanța de judecată, nu a fost demonstrată intenția inculpatului în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal, fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii incriminate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2015, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate de avocatul Ig.Coban în numele inculpatei N.Cîrhan și avocatul L.Baghici în numele inculpatului L.Cîrhan.

Instanța de apel a indicat că, prima instanță pe deplin a constatat starea de fapt a acțiunilor săvârșite de inculpații V.Botnari, N.Cîrhan și L.Cîrhan, a făcut o justă încadrare juridică a acțiunilor acestora și a aplicat o pedeapsă echitabilă inculpaților N.Cîrhan și L.Cîrhan.

Astfel, instanța a concluzionat că vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunii incriminate este dovedită prin probe, care au fost cercetate în prima instanță și suplimentar în instanța de apel, și apreciate prin prisma art.101 Cod de procedură penală, și anume prin declarațiile inculpaților V.Botnari, N.Cîrhan și L.Cîrhan, ale părților vătămate L.Chersac, O.Nistor, V.Boenciuc, I.Barcaru, L.Bîrdan, V.Cojocaru, I.Talpă, V.Fărîma, M.Pelin, ale martorilor A.Ojog, I.Deliu, N.Bogdan, V.Oprea (Cojocaru), G.Constantinov, M.Istrati, I.Proca, A.Cîssa, V.Bulat, G.Balmuș, T.Bede, V.Oprea, stenogramele convorbirilor telefonice dintre L.Chersac și V.Botnari; stenogramele convorbirilor telefonice și SMS dintre V.Botnari și V.Boenciuc, O.Nistor, N.Cîrhan, V.Fărîmă, Iu.Barcaru, Ig.Talpă, N.Bogdan, V.Oprea, L.Cîrhan, M.Pelin, L.Bîrdan, L.Chersac, dintre V.Botnari și L.Cîrhan, N.Cîrhan, L.Bîrdan, L.Chersac, O.Nistor, V.Oprea, M.Pelin; procesele-verbale de percheziție, ridicare și examinare a obiectelor din 17.03.2010 și 27.04.2010, de interceptare și înregistrare a comunicărilor din 01.03.2010 și 02.03.2010; scrisoarea nr.768 din 17.03.2010 a SRL „Tenadria”; răspunsul directorului general al SRL „Basconslux” N.Madan; copia filei din Registru de evidență a beneficiarilor de apartamente din blocurile de locuit situate în mun.Chișinău, bd.Mircea cel Bătrîn 39; contractele complex nr.24, 245 și 103 cu privire la executarea lucrărilor și prestare a serviciilor de construcții a imobilului în bază de participare, confirmarea nr.103 din 17.03.2010, adeverința de la OCT Călărași filiala ÎS „Cadastru” cu nr.2501/08/23 din 24.02.2008 eliberată lui G.Vleju, pașapoartele lui V.Pavlov, G.Huștiuc, T.Istrati, V.Botnari, N.Cîrhan, asigurările internaționale cu inscripția „Asigurare medicală a persoanelor care pleacă peste hotare”, o cerere de eliberare a vizei Schenghen întocmită la 26.01.2010 pe numele lui L.Bîrdan, o chitanță la dispoziția de încasare de către „Basconlux”, agendă cu copertă cafenie și negru cu inscripția Botnari cu mai multe file, certificatul cadastral cu nr.0100/09/79588 din 16.11.2009, acordul suplimentar din 19.12.2008 cu privire la costul obiectului imobil nr.245 de pe bd.Mircea cel Bătrîn 39, mun.Chișinău cu planul imobilului, informația de la BC„Mobiasbanca” privind transferul pe numele lui M.Golub, contractul complex nr.24 din 05.03.2010 cu acord și planul pe apartament, telefoanele mobile de model „Siemens” cu cartela SIM 079684223, „Siemens” C75, „Nokia” cu cartela SIM 069068358, „Nokia 3220”, pachetele de la cartelele SIM 079684223, 068071240 și 079256978, un carnet cu inscripția „Paladi” și buletinul de identitate pe numele lui N.Cîrhan, descifrările convorbirilor telefonice ale abonaților cu numerele cartelelor SIM 068285677, 069243103 și 068357842, un CD cu înregistrarea convorbirilor dintre L.Chersac și V.Botnari la 07.10.2009 și 18.02.2010, un telefon mobil „Nokia”, un exemplar de cerere scris de V.Botnari din numele lui L.Chersac, certificat de la OCT Chișinău din 20.03.2008, copiile recipiselor scrise de V.Botnari, contractul de împrumut nr.3716 din 06.11.2009, recipisa scrisă de către V.Botnari din 28.11.2009, contractele nr.434 din 22.05.2010 și nr.7424 din 19.08.2009; ordinul de încasare a numerarului, cazier judiciar, cerere, confirmare transmise prin fax, copiile buletinului de identitate pe numele lui V.Botnari și recipisele scrise de aceasta în primirea banilor de la părțile vătămate.

Referitor la învinuirea adusă inculpaților în baza art.190 alin.(5) Cod penal, contrar celor invocate în apelurile declarate, instanța de apel a conchis că, vinovăția acestora este pe deplin dovedită și că prima instanță la examinarea pricinii și numirea pedepsei penale nu a comis erori, a cercetat circumstanțele cauzei în totalitate, încadrînd faptele comise de inculpați corect, pronunțînd în acest sens o sentință legală și întemeiată.

Astfel, în temeiul normelor menționate, precum și a prevederilor art.76 și 75 Cod penal, instanța de apel a considerat că prima instanță a stabilit în privința inculpaților N.Cîrhan și L.Cîrhan o pedeapsă echitabilă, cu respectarea normelor indicate supra.

5. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recurs ordinar avocatul V.Ciuchitu în numele inculpaților L.Cîrhan și N.Cîrhan și inculpatul L.Cîrhan care, invocând temeiurile prevăzute la art.427 alin.(1) pct.6), 8) și 12) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia în partea care-i vizează pe recurenți, cu achitarea inculpaților, pe motiv că în acțiunile lor lipsește latura subiectivă a infracțiunii de escrocherie, ori trimiterea cauzei la rejudecare, invocând că instanța de judecată nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apeluri și hotărîrea instanței nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția; - în cauză nu a fost probat scopul săvîrșirii infracțiunii, și anume a cupidității; - acțiunile inculpaților de a se prezenta sub alte nume au avut loc după consumarea infracțiunii săvîrșită de către V.Botnari, care nu le-a menționat niciodată scopul pentru care le cerea să se prezinte sub alte nume și nu le-a promis sau propus vreo remunerare; - nu a fost probată crearea grupului criminal organizat, stabil, deoarece s-a constatat că V.Botnari a început săvîrșirea infracțiunii din 2008, cu mult înainte de a-i cunoaște pe N.Cîrhan și L.Cîrhan; - nu a fost probat că inculpații N.Cîrhan și L.Cîrhan erau membri ai grupului criminal și au participat în vreun mod la pregătirea sau săvîrșirea infracțiunii imputate și că L.Cîrhan a contribuit la comiterea infracțiunii prin sfaturi și prestări de servicii; - instanța nu a luat în considerație că L.Cîrhan în timpul săvîrșirii infracțiunii imputate lui se afla în instituție penitenciară, telefonul mobil fiind ridicat deja cînd acesta se afla în Penitenciarul nr.13, după însușirea de către V.Botnari a banilor de la părțile vătămate și, în cel mai grav caz, acțiunile inculpaților urmau a fi calificate în baza art.323 Cod penal; - atît părțile vătămate, cît și V.Botnari au declarat că nu au transmis inculpaților mijloace bănești și nici nu-i cunosc pe aceștia; - de către instanța de apel le-a fost îngrădit dreptul la apărare; - instanțele de fond nu și-au motivat hotărîrile, dar au transcris mot-a-mot conținutul rechizitoriului, fără a formula propriile lor concluzii, adoptînd niște hotărîri nemotivate.

6. Judecînd recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal consideră că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Conform prevederilor art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrilor atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel, sau cercetează suplimentar probele administrate în instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar și poate administra, la cererea părților, orice probe noi pe care le consideră necesare, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sînt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvîrșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărîrea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal constată că aceste prevederi legale deși sînt obligatorii, nu au fost respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel, apelurile declarate de avocați în numele inculpaților, fiind respinse ca nefondate.

Colegiul penal ține să menționeze că o astfel de soluție poate fi luată numai după examinarea sub toate aspectele a hotărîrii pronunțate de prima instanță, dacă se ajunge la concluzia că hotărîrea este una legală și întemeiată.

Contrar prevederilor art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel judecînd apelurile nu a verificat minuțios și obiectiv fiecare probă separat sub toate aspectele, prin prisma pertinentei, concludentei, iar în ansamblul - din punct de vedere al coroborării lor, ceea ce contravine prevederilor respectivei dispoziții, reieșind din faptul că unul din principalele argumente invocate de apelanți, fiind aprecierea arbitrară și eronată a probelor administrate pe caz de prima instanță.

Astfel, deși instanța de apel a verificat declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea acestora în procesul-verbal al ședinței și a menținut soluția primei instanțe privind condamnarea inculpaților L.Cîrhan și N.Cîrhan în baza art.190 alin.(5) Cod penal, și anume declarațiile inculpaților, ale părților vătămate L.Chersac, O.Nistor, V.Boenciuc, Iu.Barcaru, L.Bîrdan, V.Cojocaru, Ig.Talpă, V.Fărîma, M.Pelin, ale martorilor A.Ojog, I.Deliu, N.Bogdan, V.Oprea(Cojocaru), G.Constantinov, M.Istrati, I.Proca, A.Cîssa, V.Bulat, G.Balmuș, T.Bedea, V.Oprea și a probelor scrise, însă fără a le da fiecareia din ele o apreciere separată sub toate aspectele, prin prisma pertinentei, concludentei, iar în ansamblul - din punct de vedere al coroborării lor, adică de a expune esența acestor depoziții și legătura lor cu conținutul altor probe, care în ansamblu ar confirma sau infirma o circumstanță pe cauză, de a argumenta de ce unele probe sînt admise, iar altele respinse.

Instanța a constatat doar prin niște fraze generale că probele prezentate în ședința de judecată și puse la baza sentinței, au fost apreciate prin prisma art.101 Cod de procedură penală, totodată, concluzionînd că prima instanță pe deplin a constatat starea de fapt a acțiunilor săvîrșite de inculpați, a făcut o justă încadrare juridică a acțiunilor acestora și a aplicat față de ei o pedeapsă echitabilă.

În contextul celor expuse, Colegiul penal, reținînd prevederile art.100 alin.(4) și art.101 alin.(1)-(4) Cod de procedură penală, statuează că, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă. Verificarea constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a acestora, care poate avea loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal. Sînt supuse verificării atît datele de fapt, cît și mijloacele de probă din care au fost obținute. Probele se verifică atît prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de cod, cît și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor.

Sub aspectul vizat, Colegiul reține că declararea apelului nu provoacă o reiterare, o reluare a judecății ce s-a încheiat prin pronunțarea hotărîrii împotriva căreia s-a exercitat calea de atac, ci o verificare complexă, în fapt și în drept a sentinței, pe baza lucrărilor și materialelor din dosarul cauzei.

Instanța de recurs menționează că, aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depus de către organele de urmărire penală, de instanțele judecătorești, cît și de părțile din proces, se finalizează prin soluția ce va fi dată în urma acestei activități.

Legea stabilește că probele admisibile sînt apreciate după pertinența, concludența, utilitatea și veridicitatea acestora. Veridicitatea probelor poate fi caracterizată ca o corespundere a datei de fapt examinată de către instanță cu realitatea pe care o probează această dată. Toate probele în ansamblul sînt apreciate din punct de vedere al coroborării lor, cu respectarea art.101 Cod de procedură penală.

Astfel, Colegiul penal constată că prevederile legii procesual penale, menționate mai sus, nu au fost respectate întocmai la judecarea apelurilor părții apărării declarate în numele lui N.Cîrhan și L.Cîrhan, deoarece probele enunțate supra nu au primit o apreciere la justa lor valoare, iar concluziile făcute de instanța de apel sînt superficiale.

Reieșind din cele reținute, Colegiul constată că modalitatea de motivare a soluției denotă că instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor art.414 și 417 Cod de procedură penală, hotărîrea instanței fiind motivată insuficient, argumentele apelurilor fiind lăsate fără apreciere.

În aceeași ordine de idei, Colegiul penal notează că, motivarea unei hotărîri nu este o problemă de volum, ci una de esență, de conținut, aceasta trebuind să fie clară, concisă și concretă, în concordanță cu probele și actele de la dosar. Acest fapt constituie o garanție pentru părți în fața eventualului arbitrar judiciar, precum și singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a se putea exercita controlul judiciar, circumscriindu-se astfel noțiunii de proces echitabil în condițiile prevăzute de art.6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale ale Omului.

Prin urmare, decizia instanței de apel trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Obligarea instanței să-și motiveze hotărîrea pe cauzele penale rezultă din prevederile art.6 § 1 din Convenția Europeană. Acest lucru presupune relevarea considerentelor și temeiurilor asupra concluziilor formate în rezultatul verificării hotărîrii atacate în raport cu motivele invocate de apelanți și cu temeiurile pentru apel prevăzute de lege.

Astfel că, instanța de apel avea obligația ca în mod precis și explicit, prin argumente relevante și suficiente, darea unui răspuns detaliat la fiecare argument, să rezolve problemele de fapt și de drept apărute la judecarea apelurilor, prin întocmirea corectă a hotărîrii adoptate, adică prin analiza materiei reglementării și jurisprudenței.

Lipsa motivărilor cerințelor legii într-o hotărîre judecătorească poate ridica probleme conform art.6 § 3(b) din Convenție, referitoare la accesul la justiție, situație în care nu sînt indicate cu suficientă claritate temeiurile pe care se bazează hotărîrea, ceea ce împiedică folosirea efectivă a procedurilor de contestare și afectează grav respectarea garanțiilor procedurale la un proces echitabil.

În acest sens se reține că, potrivit jurisprudențe CtEDO, „noțiunea de proces echitabil presupune ca o instanță internă care nu a motivat decît pe scurt hotărîrea sa să fi examinat totuși în mod real problemele esențiale care i-au fost supuse, și nu doar să reia pur și simplu concluziile unei instanțe inferioare (cauza Helle vs Finlanda din 19 decembrie 1997).

Curtea a mai indicat că „... rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult, o decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției. Dreptul de a fi auzit, prin urmare, include nu doar posibilitatea de a prezenta argumente instanței, dar de asemenea obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse” (cauza Fomin vs Moldova din 11.10.2011).

În consecință, Colegiul penal conchide că instanța de apel nu a asigurat desfășurarea unui proces echitabil în cauza dată, nu a dat o argumentare motivată tuturor motivelor invocate în apelurile declarate în numele inculpaților N.Cîrhan și L.Cîrhan descrise la pct.3 al prezentei decizii, hotărîrea fiind adoptată contrar prevederilor art.6 § 1, 3 din Convenție.

Astfel, Colegiul conchide că temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apeluri sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, invocate de recurenți, persistă în cauză.

Erorile comise nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură, deoarece aceasta nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelurile cu încălcarea prevederilor procesual penale la pronunțarea hotărârii judecătorești, decizia instanței de apel în prezenta cauză penală urmînd a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

Rejudecînd cauza, instanța de apel urmează să ia în considerație cele expuse în prezenta decizie, să înlătore încălcările de lege menționate, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate atît în apelurile declarate, cît și în recurs în limita competenței, apreciind toate probele în strictă conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, în urma căreia să adopte o hotărîre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art.414, 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art.434, art. 435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de avocatul Ciuchitu Vitalie în numele inculpaților Cîrhan Leonid și Cîrhan Natalia și de inculpatul Cîrhan Leonid, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2015, în privința lui Cîrhan Leonid și Cîrhan Natalia și dispune rejudecarea cauzei în această parte în aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Celelalte dispoziții ale hotărîrii contestate se mențin.

Decizia în partea dispunerii rejudecării cauzei nu se supune nici unei căi de atac, iar în partea menținerii celorlalte dispoziții, este irevocabilă.

Decizia este pronunțată integral la 09 august 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun